

SAMARQAND VILOYATINING CHAKANA VA ULGURJI SAVDO TOVAR AYLANMASI

*Dastlabki ma'lumot,
2024-yil yanvar-sentabr*

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Тел. 66-235-65-80*

Statistik ma'lumotlar jamiyatda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tavsiflash va boshqarishning eng muhim vositasidir. Hozirda yuqori sifatli statistik ma'lumotlardan foydalanmasdan davlat siyosatida to'g'ri boshqaruvin qarorlarini qabul qilish imkonsiz. Shular qatorida savdo statistikasi ko'rsatkichlarini shakllantirish ham muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Ulgurji va chakana savdo hamda umumi ovqatlanish korxonalari savdo aylanmasi statistikasi ko'rsatkichi shular jumlasidan.

Chakana savdo aylanmasining o'sish sur'atlari, foizda

2024-yil 1-oktabr holatiga chakana savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalari soni **11 432** ta bo'lib, shundan, yirik korxonalar soni **39** ta, kichik korxona va mikrofirmalar **11 393** tani tashkil etmoqda.

Shuningdek, savdo sohasida yuridik shaxs tashkil etmasdan faoliyat olib borayotgan YATT va uyushmagan savdo (jismoniy shaxslar)ning kuzatuvlari asosida yig'ilgan ma'lumotlar, chakana savdo ko'rsatgichlariga kiritilgan.

Chakana savdo aylanmasi – savdo sohasida yakuniy iste'mol uchun aholiga tovarlarni donalab yoki ko'p bo'limgan miqdorlarda naqd pulga (bank kartalari orqali) sotishni nazarda tutuvchi faoliyat.

Yuqorida qayd etilgan tadbirkorlik subyektlari faoliyati natijasida, 2024-yilning yanvar-sentabr oylarida viloyatning chakana savdo tovar aylanmasi hajmi **23 271,1** mlrd so'mni, 2023-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan o'sish sur'ati **108,5 %** ni tashkil etdi.

Jumladan, yirik korxonalarning tovar aylanmasi **3 184,5** mlrd so'mni, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining tovar aylanmasi **20 086,7** mlrd so'mni (o'sish sur'ati **116,6 %**), shundan, uyushmagan savdo tovar aylanmasi **2 099,4** mlrd so'mni (o'sish sur'ati **105,9 %**) tashkil etdi.

	Jami, mlrd so'm	2023-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan, foizda
Samarqand viloyati	23 271,1	108,5
Samarqand sh.	7 828,8	108,4
Kattaqo'rg'on sh.	852,3	106,6
<i>tumanlar:</i>		
Oqdaryo	533,0	109,1
Bulung'ur	1 412,2	109,6
Jomboy	807,3	109,2
Ishtixon	866,0	108,9
Kattaqo'rg'on	865,5	106,5
Qo'shrabot	456,8	108,5
Narpay	1 116,2	108,5
Payariq	681,6	108,8
Pastdarg'om	761,8	106,9
Paxtachi	407,8	108,6
Samarqand	2 569,0	108,7
Nurobod	345,2	107,8
Urgut	2 215,8	109,8
Toyloq	663,2	105,7

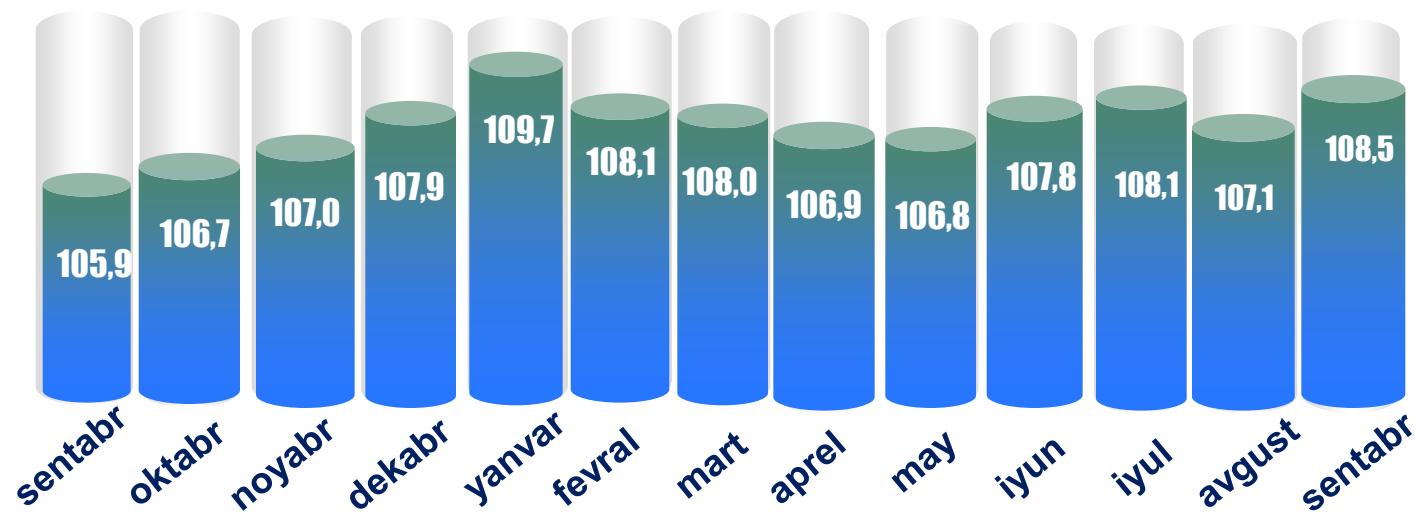
2024-yilning yanvar-sentabr oylarida 2023-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan Urgut (**109,8 %**), Bulung'ur (**109,6 %**), Jomboy (**109,2 %**), Oqdaryo (**109,1 %**), Ishtixon (**108,9 %**), Payariq (**108,8 %**), Samarqand (**108,7 %**), Paxtachi (**108,6 %**), hamda Qo'shrabot (**108,5 %**) tumanlarida chakana savdo tovar aylanmasining eng yuqori o'sish sur'atlari qayd etildi.

Chakana savdo tovar aylanmasi hajmi va o'sish sur'ati dinamikasi (yanvar-sentabr)

So'nggi 5 yillikda (2020-2024-yillar) chakana savdo tovar aylanmasining yuqori o'sish sur'ati 2022-yilda kuzatildi. Bunda chakana savdo tovar aylanmasi 2021-yilning mos davriga nisbatan **110,1 %** ni tashkil qildi.

2023-2024-yil uchun chakana savdo tovar aylanmasining o'sish sur'ati, oylar kesimida (foizda)

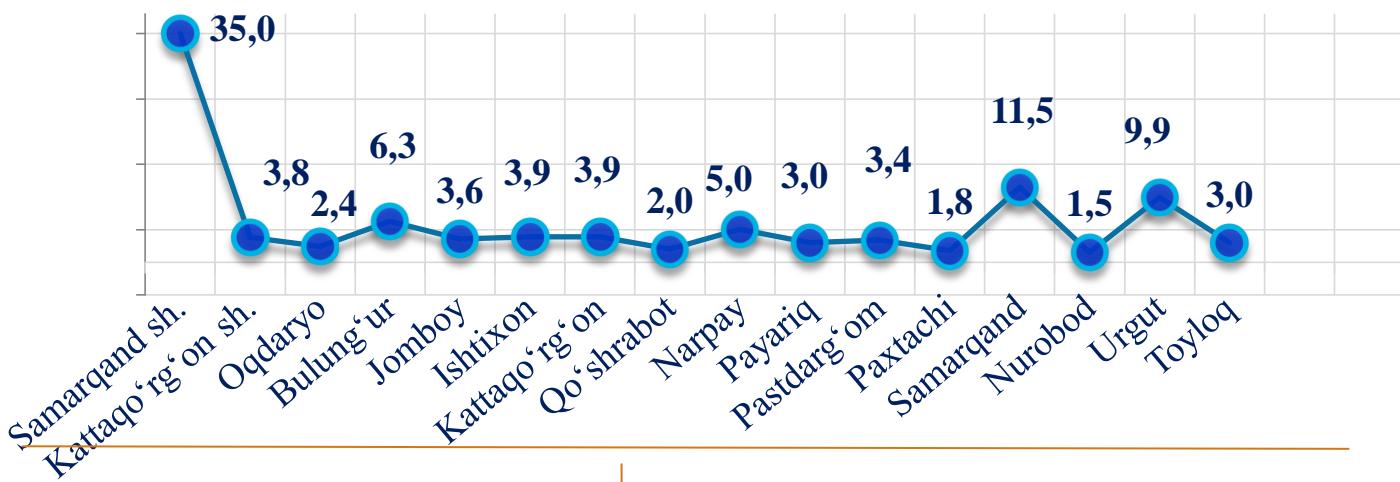

2024-yilning yanvar-sentabr oylarida o'sish sur'ati **108,5 %** ni tashkil qildi.

HUDUDLAR KESIMIDA CHAKANA SAVDO TOVAR AYLANMASI VA ULUSHI (2024-yil yanvar-sentabr)

4

Ulushi, foizda

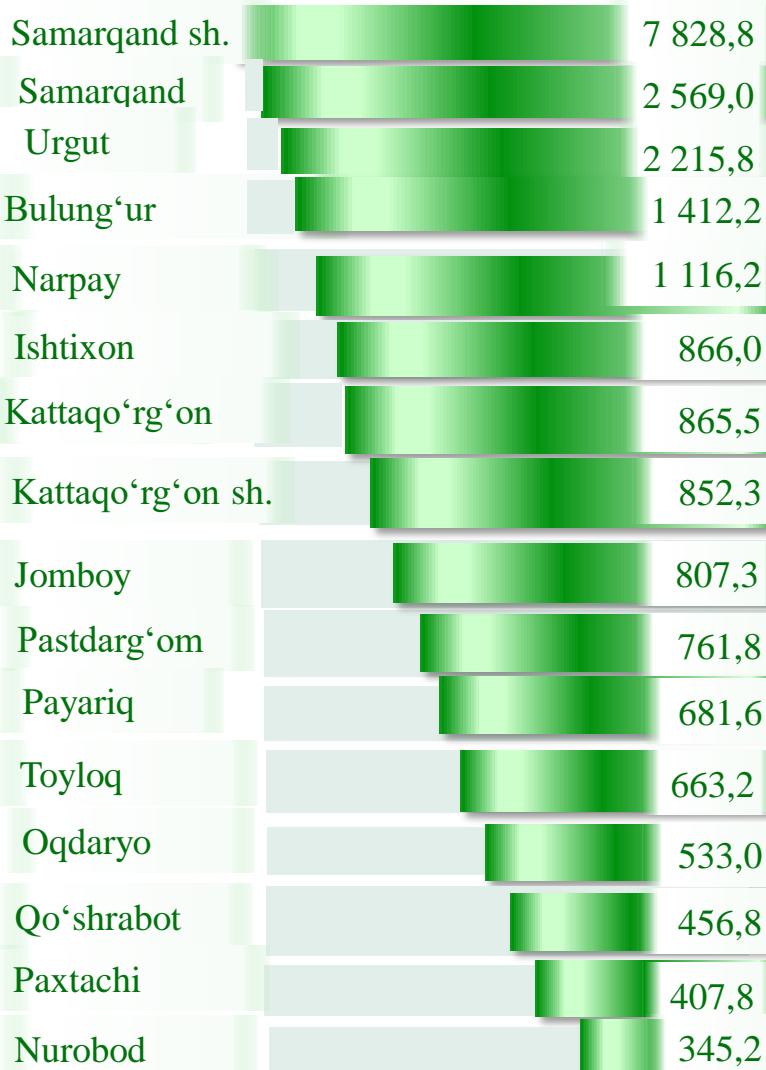

Viloyat chakana savdo tovar aylanmasida eng yuqori ulush **Samarqand shahrida** 35,0 % bilan 7 828,8 mlrd so'mni tashkil etdi.

Viloyat chakana savdo tovar aylanmasida eng quyi ulushni esa, **Nurobod tumani** 1,5 % bilan 345,2 mlrd so'mni tashkil etdi.

2023-yilning mos davriga nisbatan, chakana savdo tovarlar aylanmasida barcha hududlarda o'sish kuzatildi.

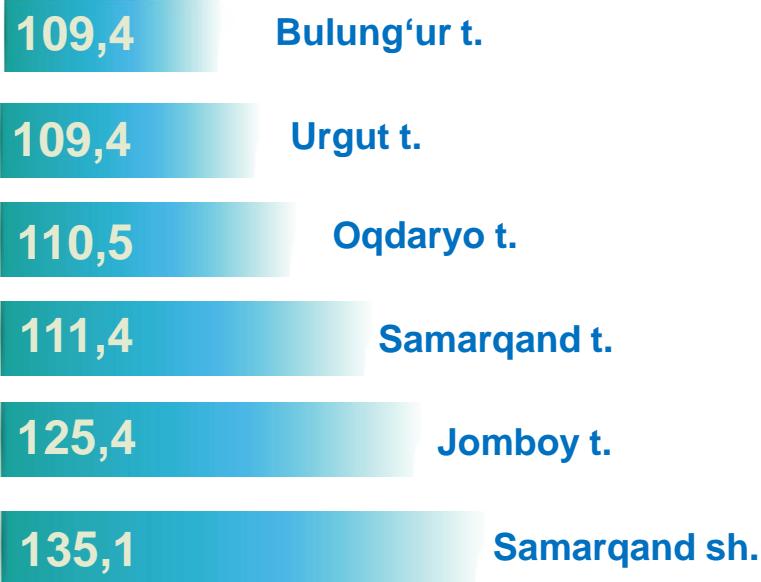
Hajmi, mlrd so'm

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik korxonalarining eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda) (2024-yil yanvar-sentabr)

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmi 2024-yilning yanvar-sentabr oylarida statistik hisob-kitoblarga ko'ra, **20 086,7** mlrd so'mni tashkil etib, 2023-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan **16,6 %** ga oshdi. Viloyat miqyosida ushbu sektorning jami chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi **86,3 %** ni tashkil etdi.

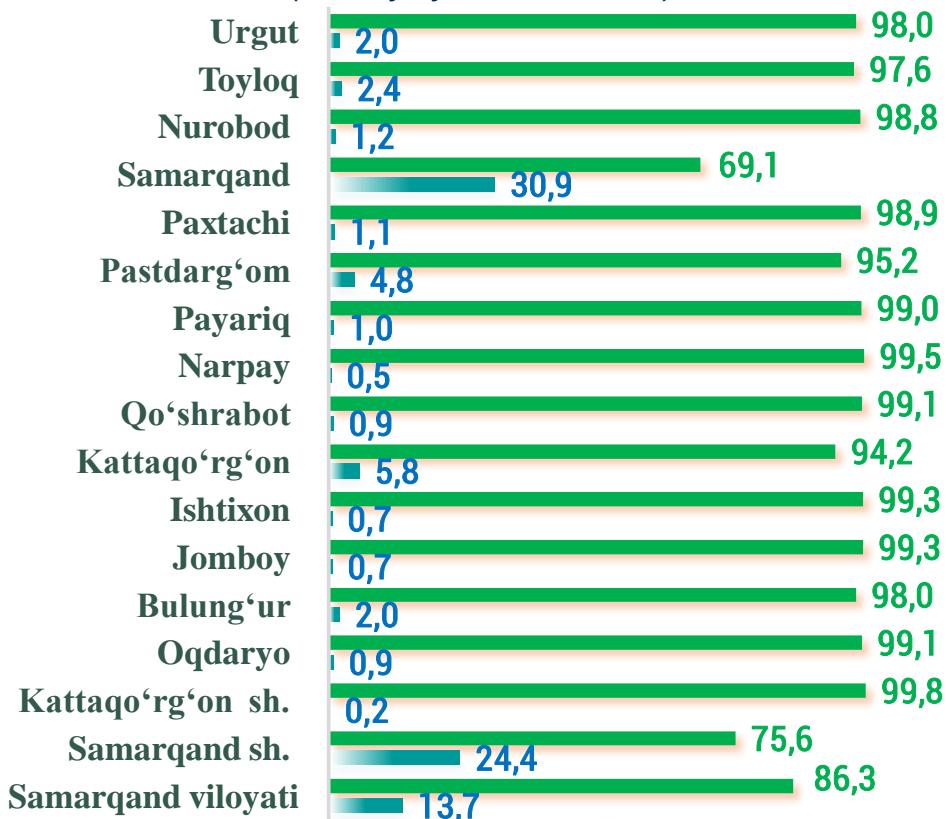

Yirik korxonalarning eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda)

Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarning tovar aylanmasi hajmi **3 184,5** mlrd so'mni 2023-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan **75,3 %** ni tashkil qildi. Bu esa umumiyl savdo hajmining **13,7 %** ulushiga to'g'ri keldi.

**CHAKANA SAVDO AYLANMASIDA YIRIK KORXONALAR,
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING
HUDUDLAR KESIMIDA ULUSHI, (foizda),
(2024-yil yanvar-sentabr)**

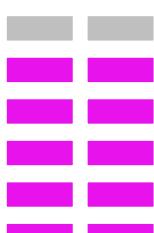

Tahliliy natijalarga ko'ra chakana savdo tovar aylanmasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining ulushi bo'yicha Kattaqo'rg'on shahri (**99,8 %**), Narpay (**99,5 %**), Ishtixon (**99,3 %**), Jomboy (**99,3 %**), Oqdaryo (**99,1 %**) va Payariq (**99,0 %**) tumanlari yetakchilik qilmoqda. Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarning ulushi **13,7 %** ni tashkil etib, eng katta ulush Samarqand shahri (**24,4 %**) va Samarqand (**30,9 %**), Kattaqo'rg'on (**5,8 %**), Pastdarg'om (**4,8 %**) tumanlarida kuzatildi.

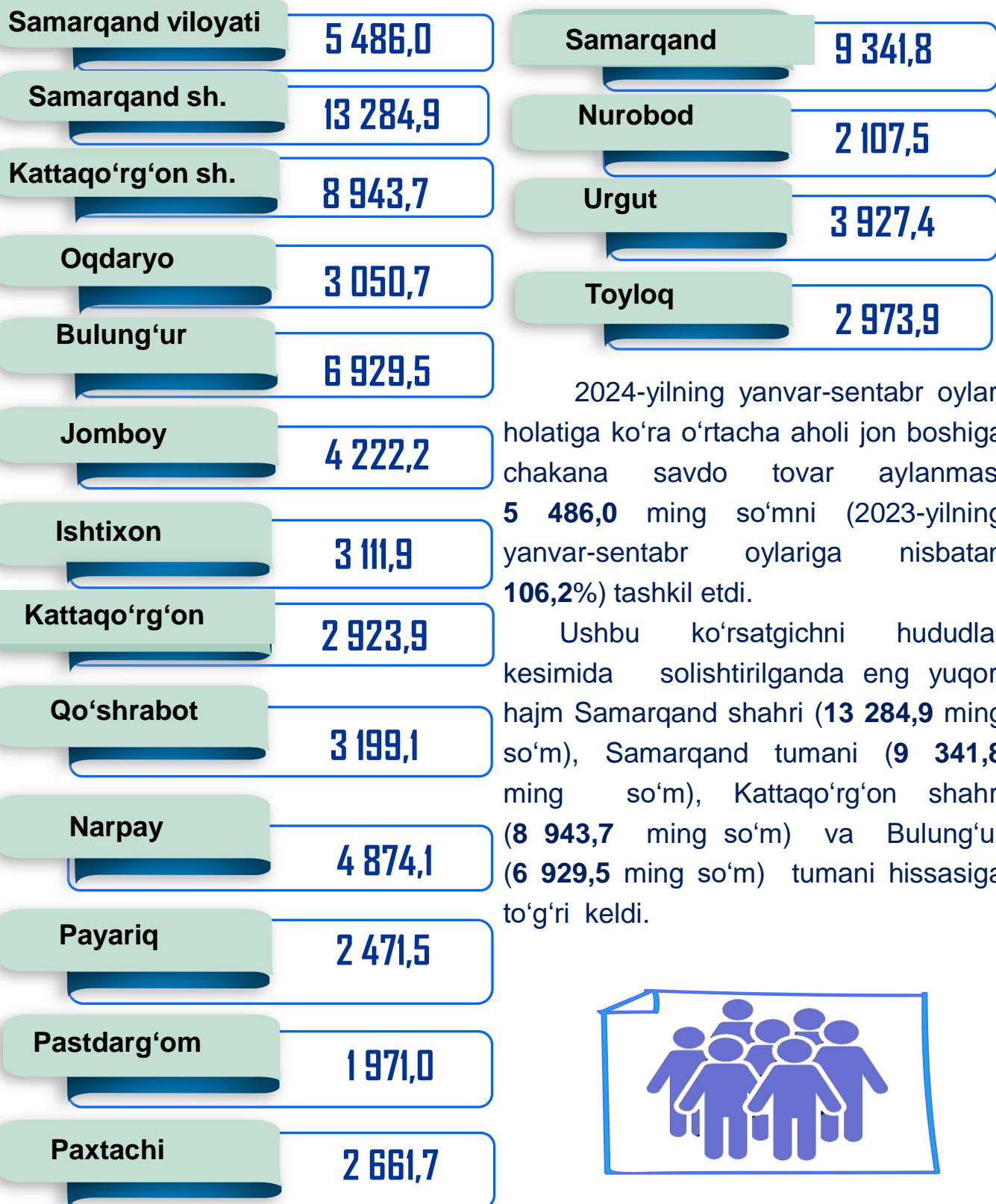
13,7 %

86,3 %

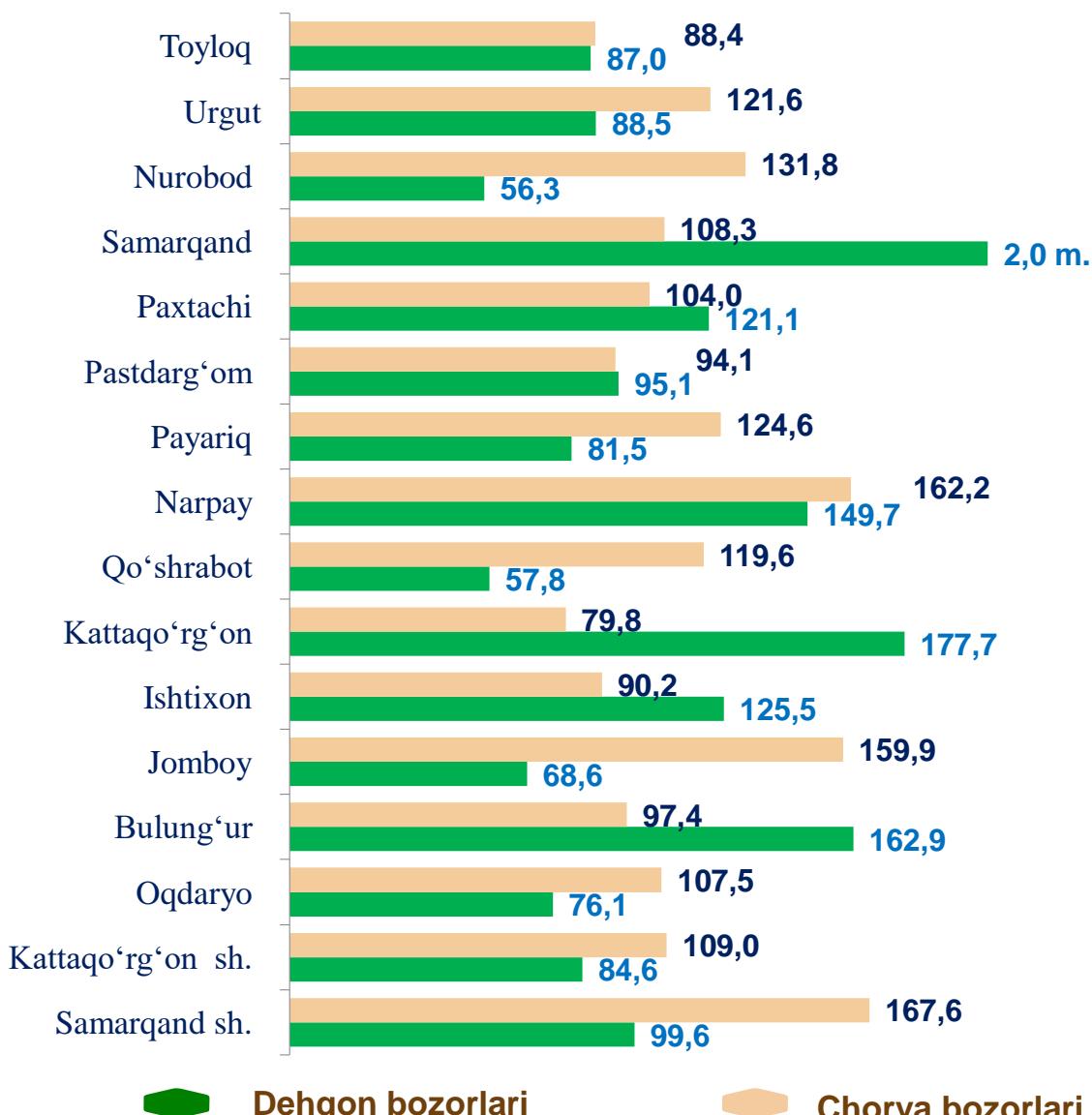
Hududlar kesimida ma'lumot, ming so'mda
(2024-yil yanvar-sentabr)

Ichki savdo ko'rsatkichlarini shakllantirishda **uyushmagan savdo tovar aylanmasi** ham hisoblanadi. Bunda dehqon (oziq-ovqat) bozori hamda chorva mollari, parrandalar va boshqa hayvonlar bozorida jismoniy shaxslar tomonidan amalga oshirilgan savdo hajmlari kiradi. Uyushmagan savdo tarkibiga jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari hisobga olinadi.

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati (2024-yil yanvar-sentabr), foizda

Dehqon bozorlari

Chorva bozorlari

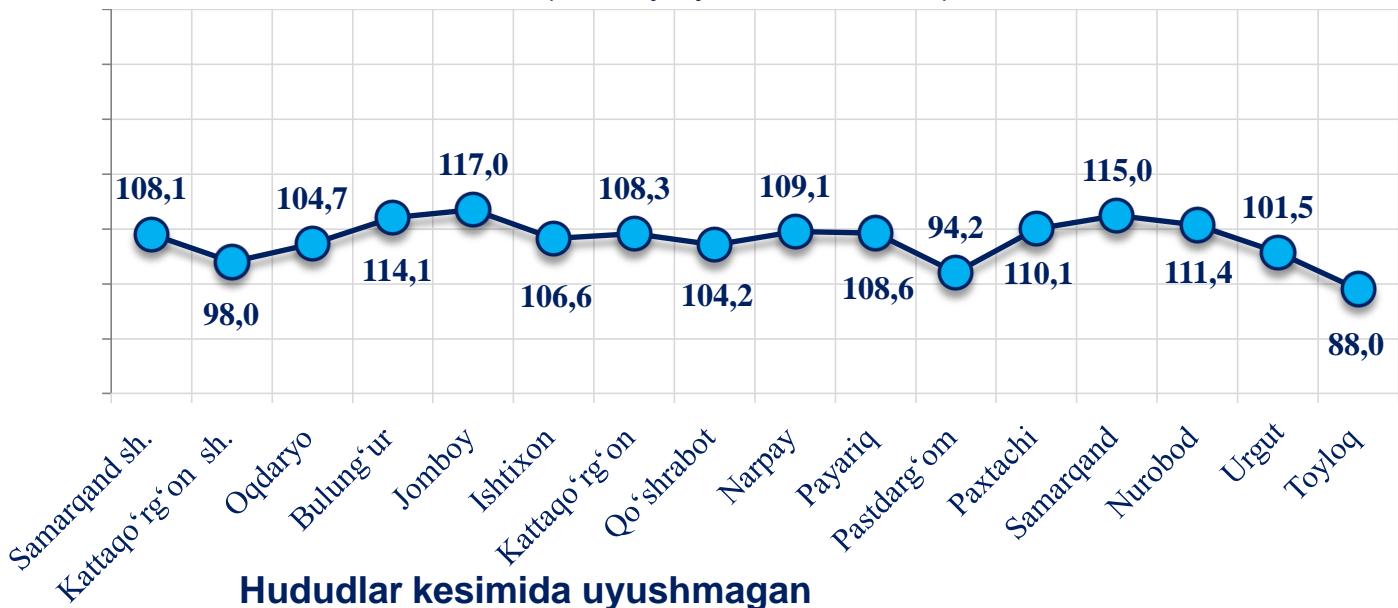
Dehqon (oziq-ovqat) bozori – keng turdag'i qishloq xo'jaligi oziq-ovqat mahsulotlarining va uni qayta ishlashdan olinadigan mahsulotlarning savdo rastalari, savdo o'rirlari, turg'un savdo shoxobchalari (shu jumladan savdo pavilonlari, kioskalari)dan foydalangan holda chakana savdoni tashkil etgan doimiy yoki vaqtincha amal qiluvchi mulkiy kompleks hisoblanadi.

	Jami, mlrd so'm	2023-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan, foizda	Dehqon bozorlari, mlrd so'm	2023-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan, foizda	Chorva bozorlari, mlrd so'm	2023-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan, foizda
Samarqand viloyati	2 099,4	105,9	819,5	102,3	1 279,9	108,4
Samarqand sh.	179,0	108,1	144,2	99,6	34,8	167,6
Kattaqo'rg'on sh.	220,4	98,0	85,8	84,6	134,6	109,0
<i>tumanlar:</i>						
Oqdaryo	120,0	104,7	7,7	76,1	112,3	107,5
Bulung'ur	190,9	114,1	69,5	162,9	121,4	97,4
Jomboy	153,1	117,0	80,9	68,6	72,2	159,9
Ishtixon	169,0	106,6	92,4	125,5	76,6	90,2
Kattaqo'rg'on	151,8	108,3	72,6	177,7	79,2	79,8
Qo'shrabot	90,0	104,2	12,5	57,8	77,5	119,6
Narpay	80,8	109,1	46,3	149,7	34,5	62,2
Payariq	159,8	108,6	44,4	81,5	115,4	124,6
Pastdarg'om	69,7	94,2	5,8	95,1	63,9	94,1
Paxtachi	93,6	110,1	36,6	121,1	57,0	104,0
Samarqand	89,5	115,0	11,3	2,0 m.	78,2	108,3
Nurobod	98,2	111,4	13,4	56,3	84,8	131,8
Urgut	119,0	101,5	63,2	88,5	55,8	121,6
Toyloq	114,6	88,0	32,9	87,0	81,7	88,4

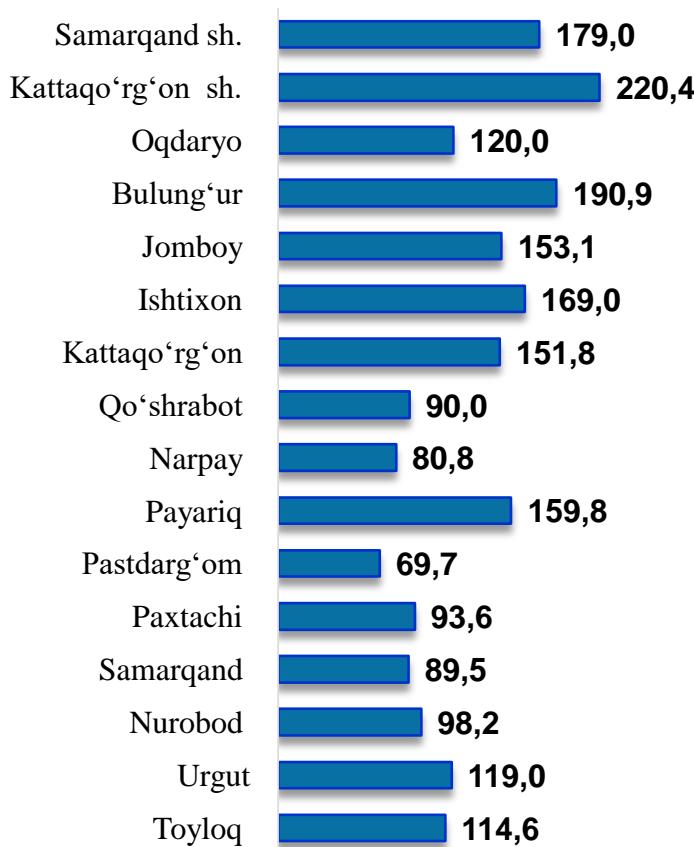
– xo'jalik yurituvchi subyektlar va yakka taribdagi tadbirkorlar (YATT)ni qo'shmag'an holda;

– jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari va chorva (parranda) mollari sotilishi hisobga olingan.

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi o'sish sur'atlari (2024-yil yanvar-sentabr)

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd so'm (2024-yil yanvar-sentabr)

Viloyat bo'yicha 2024-yilning yanvar-sentabr oylarida uyushmagan savdo tovar aylanmasi hajmi **2 099,4 mlrd so'mni**, 2023-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan **105,9 %** ni tashkil etdi. Shu jumladan, 12 bozor va 12 bozor (chorva) (oylik) kuzatuvlari ma'lumotlariga asosan, dehqon bozorlarida savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxslarning uy xo'jaliklarida yetishtirgan mahsulotlarini sotish hajmi **819,5 mlrd so'mni (102,3 %)**, chorva mollari va parrandalar sotuvchi jismoniy shaxslarning savdo aylanmasi hajmi **1 279,8 mlrd so'mni (108,4 %)** tashkil etdi.

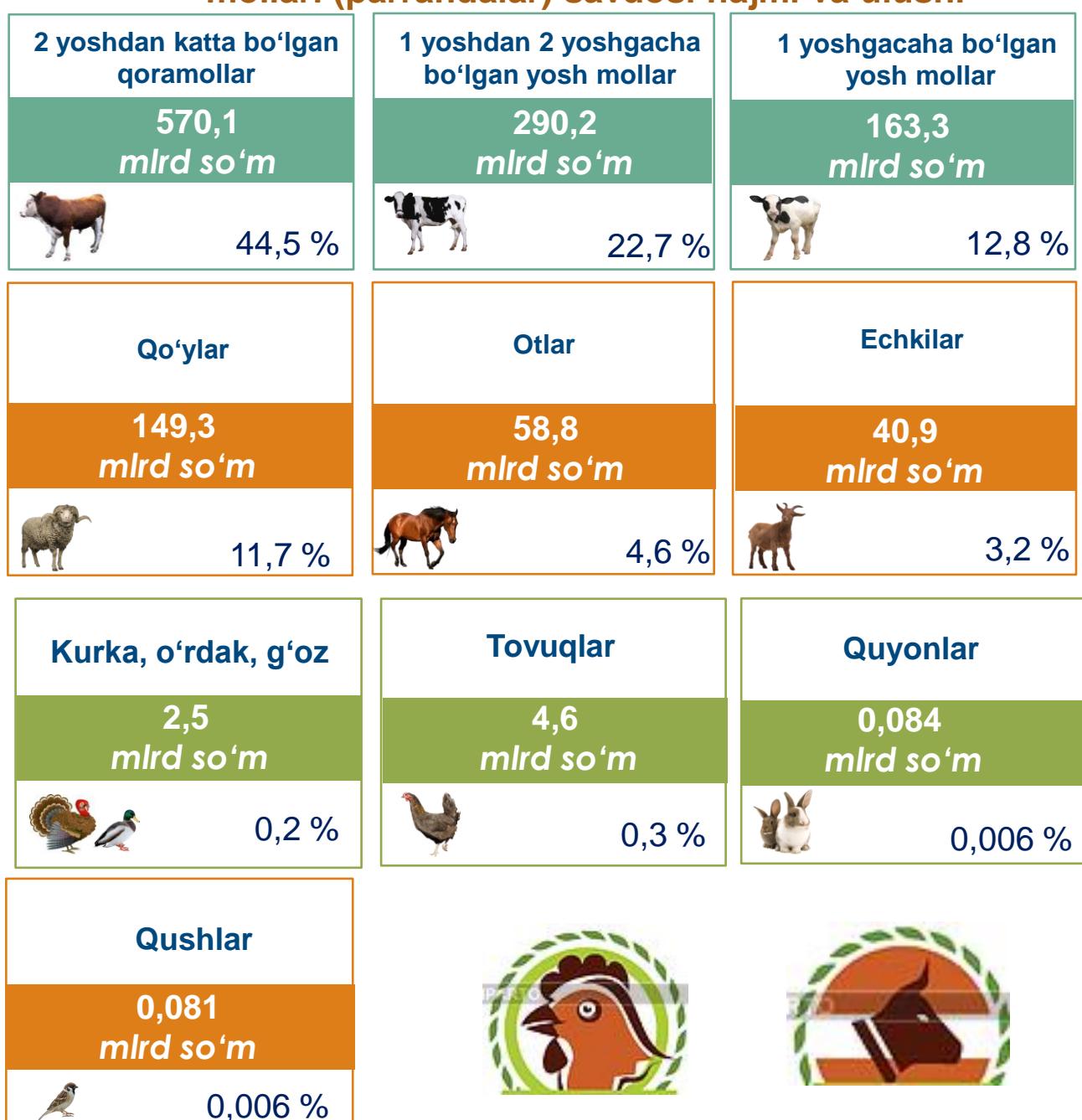
2024-yilning yanvar-sentabr oylarida viloyatning barcha hududlarida joylashgan dehqon bozorlarida qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini sotuvchi jismoniy shaxslarning tanlanma kuzatuvi o‘tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko‘ra savdo aylanmasi hajmi **819,5 mlrd so‘mni** tashkil qildi. Bunda asosiy yirik hajm yangi uzilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari savdosiga (**330,4 mlrd so‘m**) to‘g‘ri keldi.

**Uyushmagan savdo aylanmasida qishloq xo‘jaligi
mahsulotlari savdosiga hajmi va ulushi**
(2024-yil yanvar-sentabr)

Yangi uzilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari 330,4 mlrd so‘m 40,3 %	Non va non mahsulotlari 65,7 mlrd so‘m 8,0 %	Don mahsulotlari (mosh, loviya, guruch va boshqalar) 106,3 mlrd so‘m 13,0 %
Tovuq go‘shti 61,3 mlrd so‘m 7,5 %	Quritilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari (yong‘oq, bodom, pista va boshqalar) 88,6 mlrd so‘m 10,8 %	Tuxum 37,0 mlrd so‘m 4,5 %
Ziravorlar 36,6 mlrd so‘m 4,5 %	Sut va sut mahsulotlari 30,7 mlrd so‘m 3,8 %	Chorva mollari va parrandalari uchun har xil yem – xashak 21,3 mlrd so‘m 2,6 %
Tuzlamalar 27,4 mlrd so‘m 3,3 %	Gullar, o‘simlik va nihol ko‘chatlari 14,2 mlrd so‘m 1,7 %	

2024-yilning yanvar-sentabr oylarida, viloyatning barcha hududlarida joylashgan chorva (parranda) bozorlarida parrandalar va chorva mollari sotuvchi jismoniy shaxslar tanlanma kuzatuvi o'tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko'ra savdo aylanmasi hajmi **1 279,8 mlrd so'mni** tashkil etdi. Bunda har-xil yoshdagi qoramollar savdosi **1 023,6 mlrd so'm**, qo'y va echkilar **190,2 mlrd so'mni**, otlar **58,9 mlrd so'mni**, parrandalar **7,1 mlrd so'mni** tashkil qildi.

Uyushmagan savdo aylanmasida chorva mollari (parrandalar) savdosi hajmi va ulushi

UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARI SAVDO AYLANMASI (2024-yil yanvar-sentabr)

2024-yil 1-oktabr holatiga umumiy ovqatlanish sohasida faoliyat yuritayotgan tijorat korxonalar soni **2 916** tani tashkil etib, shundan, yirik korxonalar soni **9** tani, kichik korxona va mikrofirmalar soni **2 907** tani tashkil qildi.

	Jami mlrd soʻm	2023-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan, foizda
Samarqand viloyati	13 054,6	112,2
Samarqand sh.	714,8	109,3
Kattaqoʻrgʻon sh.	20,8	110,7
tumanlar:		
Oqdaryo	6,4	112,7
Bulungʻur	23,2	112,7
Jomboy	21,3	109,0
Ishtixon	6,1	111,3
Kattaqoʻrgʻon	11,4	110,0
Qoʼshrabot	10,2	113,3
Narpay	11,5	110,4
Payariq	8,6	109,1
Pastdargʼom	64,5	106,5
Paxtachi	10,3	111,1
Samarqand	40,6	112,4
Nurobod	10,4	110,7
Urgut	20,6	111,4
Toyloq	26,4	110,2

2024-yilning yanvar-sentabr oylarida ovqatlanish korxonalarining savdo aylanmasi **13 054,6** mlrd soʻmga yetdi. 2023-yilning mos davriga nisbatan **12,2 %** ga oshdi. Bunda savdo aylanmasining **81,0 %** ulushi kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari hissasiga toʻgʼri keldi.

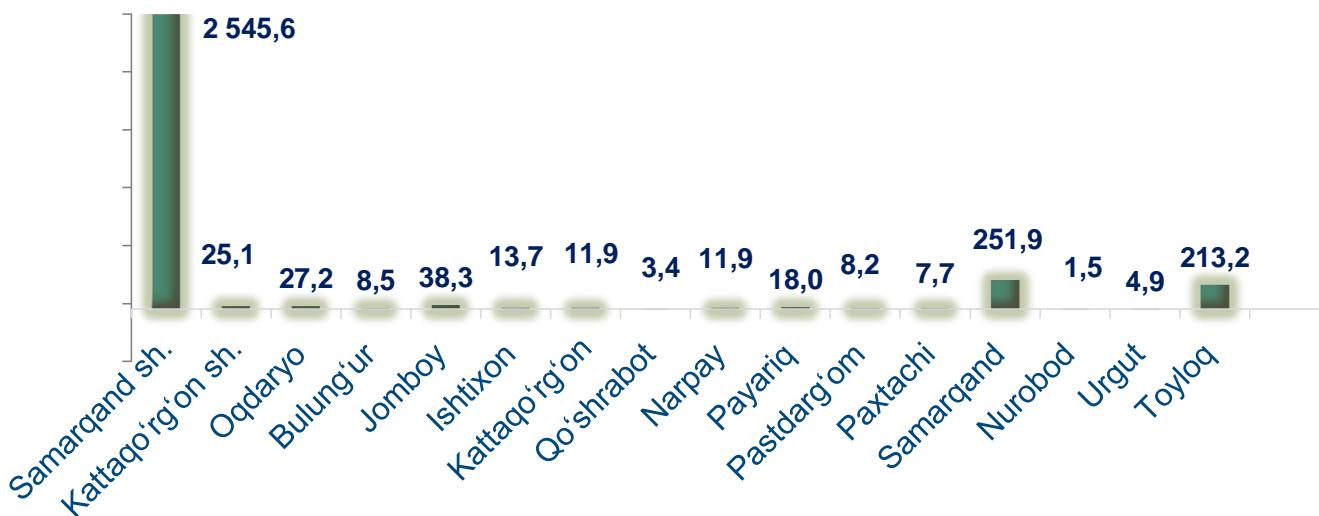
Avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi

Hududlar kesimida ma'lumot
(2024-yil yanvar-sentabr)

	Hajmi, mlrd so'm	Ulushi, foizda
Samarqand viloyati	3 191,0	100,0
Samarqand sh.	2 545,6	79,8
Kattaqo'rg'on sh.	25,1	0,8
<i>tumanlar:</i>		
Oqdaryo	27,2	0,8
Bulung'ur	8,5	0,3
Jomboy	38,3	1,2
Ishtixon	13,7	0,4
Kattaqo'rg'on	11,9	0,4
Qo'shrabot	3,4	0,1
Narpay	11,9	0,4
Payariq	18,0	0,6
Pastdarg'om	8,2	0,3
Paxtachi	7,7	0,2
Samarqand	251,9	7,9
Nurobod	1,5	0,05
Urgut	4,9	0,1
Toyloq	213,2	6,7

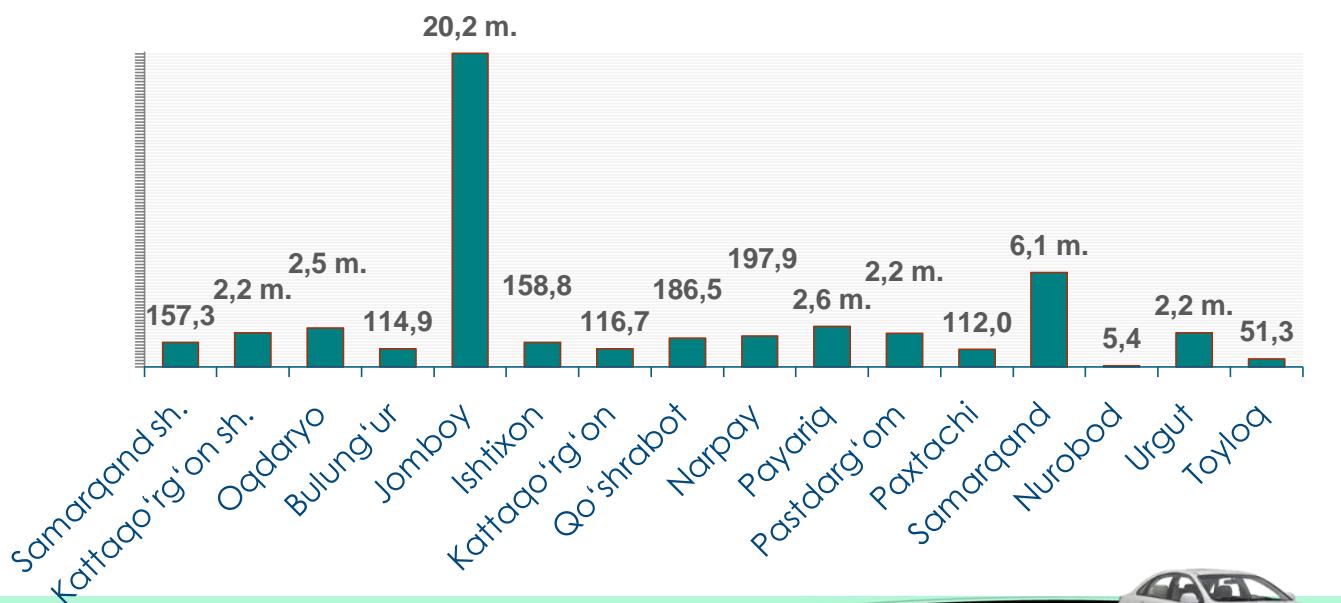
Ushbu ko'rsatkichni hududlar kesimida solishtirganda eng yuqori hajm Samarqand shahri (**2 545,6 mlrd so'm**), Samarqand (**251,9 mlrd so'm**) va Toyloq (**213,2 mlrd so'm**) tumanlari hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi, (mlrd so'm) (2024-yil yanvar-sentabr)

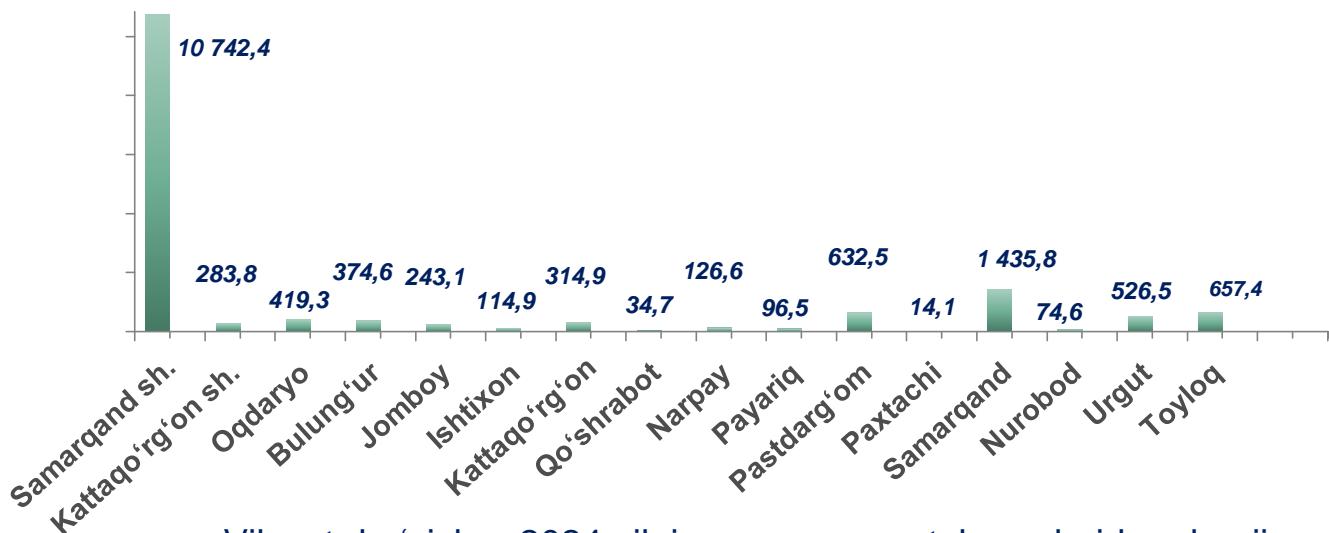
2024-yilning yanvar-sentabr oylarida avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi (*motorli transport vositalarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatishdan tashqari*) **3 191,0** mlrd so'mni tashkil etdi va o'tgan yilning mos davriga nisbatan **46,3 %** ga oshdi. Shuningdek, yirik korxonalar savdo hajmi **722,7** mlrd so'm (o'sish sur'ati **2,2 m.**), kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari savdo hajmi **2 468,3** mlrd so'mni (o'sish sur'ati **133,0 %**) tashkil qildi.

Avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi os'ish sur'ati, foizda

Ulgurji savdo tovar aylanmasi – qayta sotish maqsadida sotib olingan va tadbirkorlik faoliyatida foydalanish yoki o‘z foydalanishi (qayta ishslash) uchun uchinchi tomon tashkilotlari va yakka tartibdag‘i tadbirkorlarga o‘zgartirmagan holda jo‘natilgan tovarlarning ushbu tovarlar uchun haq to‘lanadigan yoki to‘lanmaganligidan qat’iy nazar qiymati.

Hududlar kesimida ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd so‘mda (2024-yil yanvar-sentabr)

Viloyat bo‘yicha 2024-yilning yanvar-sentabr oylarida ulgurji savdo tovar aylanmasi **17 280,7** mlrd so‘mni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan **21,9 %** ga o‘sdi.

Savdo aylanmasi va ulushi

Kichik biznes subyektlarining ulgurji savdo aylanmasidagi ulushi statistik hisoblarga qaraganda **9 712,6** mlrd so‘mni tashkil qilib, 2023-yilning mos davriga nisbatan **101,8 %** ga to‘g‘ri keldi. Viloyatda ushbu sektorning ulgurji savdo hajmidagi ulushi **56,2 %** ni tashkil qildi.

ULGURJI SAVDO AYLANMASIDA YIRIK HAMDA KICHIK BIZNES KORXONALARINING SAVDO HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (2024-yil yanvar-sentabr)

2024-yil 1-oktabr holatiga ulgurji savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalari soni **3 081** tani tashkil etib, shundan, yirik korxonalar soni **33** tani, kichik korxona va mikrofirmalar soni **3 048** tani tashkil qildi. Ulgurji savdo tovar aylanmasining eng yuqori o'sish sur'atlari Toyloq (**2,2 m.**), Nurobod (**2,1 m.**), Bulung'ur (**136,6 %**), Pastdarg'om (**116,6 %**) hamda Samarqand sh. (**124,8 %**) hududlarida kuzatildi.

	Jami mlrd so'm	2023-yil yanvar- sentabr oylariga nisbatan, foizda	Yirik korxonalar mlrd so'm	2023-yil yanvar- sentabr oylariga nisbatan, foizda	Kichik biznes va mikrofirma- lar, mlrd so'm	2023-yil yanvar – sentabr oylariga nisbatan, foizda
Samarqand viloyati	17 280,7	121,9	7 568,1	163,2	9 712,6	101,8
Samarqand sh.	10 742,4	124,8	5 652,6	165,2	5 089,8	98,1
Kattaqo'rg'on sh.	283,8	102,4	0,3	20,9	283,5	102,8
<i>tumanlar:</i>						
Oqdaryo	419,3	106,0	0,0	-	419,3	106,0
Bulung'ur	374,6	136,6	309,5	143,7	65,2	110,9
Jomboy	243,1	101,3	22,0	69,4	221,0	106,2
Ishtixon	114,9	107,2	0,0	-	114,9	107,2
Kattaqo'rg'on	314,9	105,2	0,0	-	314,9	105,2
Qo'shrabot	34,7	107,0	0,04	28,0	34,7	107,3
Narpay	126,6	98,7	0,3	66,2	126,3	98,9
Payariq	96,5	100,7	0,0	-	96,5	100,7
Pastdarg'om	632,5	116,6	212,1	171,6	420,4	100,4
Paxtachi	14,1	108,1	0,1	21,9	14,0	109,7
Samarqand	1 435,8	114,4	474,5	179,7	961,3	97,0
Nurobod	74,6	2,1 m.	23,8	187,9 m.	50,8	145,5
Urgut	526,5	107,3	0,0	-	526,5	107,3
Toyloq	657,4	2,2 m.	352,2	157,2	305,2	3,9 m.